

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 24
Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2018 [Ν.127(Ι)/2018]**

**ΕΡΓΟ « Κατασκευή και λειτουργία βουστασίου δυναμικότητας 170 γαλακτοφόρων
αγελάδων ιδιοκτησίας της Εταιρείας «A & A CHILIMINDRIS DAIRY FARM LTD»**

1. Εισαγωγή

Οι πληροφορίες για το Έργο υποβλήθηκαν στην Περιβαλλοντική Αρχή με σχετική επιστολή από τον Έπαρχο Λευκωσίας (Αρ.Φακ. Β339/2016 και ημερομηνία 20/12/2018) για αξιολόγηση. Λόγω ότι το Έντυπο Πληροφοριών που υποβλήθηκε ήταν ανεπαρκές, ζητήθηκαν με επιστολή ημερ. 30/1/2018 συμπληρωματικά στοιχεία από τον μελετητή του έργου, μέσω του Επάρχου Λευκωσίας, τα οποία και υποβλήθηκαν μέσω Επάρχου Λευκωσίας στις 11/2/2019.

Η Περιβαλλοντική Αρχή δεν έκρινε αναγκαία τη διαβούλευση με οποιεσδήποτε αρχές. Οι απόψεις του Διευθυντή Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων που κρίνονται ως σημαντικές λόγω της γειννίας του τεμαχίου γης με δύο υδατορέματα είχαν κοινοποιηθεί στην Περιβαλλοντική Αρχή με επιστολή του Επάρχου Λάρνακας ημερ. 10.12.2018.

Με βάση την επιτόπια επίσκεψη και τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23, όπως και τις απόψεις του Διευθυντή Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων ετοιμάστηκε η Αιτιολογημένη Διαπίστωση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου

Η αιτούμενη ανάπτυξη αφορά στην ανέγερση και λειτουργία βουστασίου στην Κοινότητα Ψευδά. Η προτεινόμενη μονάδα γαλακτοπαραγωγής θα είναι δυναμικότητας 170 γαλακτοφόρων αγελάδων. Πρόκειται για μετεγκατάσταση παλαιότερης μονάδας που βρίσκεται εντός Οικιστικής Ζώνης της Κοινότητας Ψευδά και η οποία θα κατεδαφιστεί.

Το συνολικό εμβαδό των υποστέγων που θα ανεγερθούν θα είναι περίπου 4,475 τ.μ. και θα περιλαμβάνουν υπόστεγα στέγασης ζώων (4340τ.μ.), κτήριο αρμεκτηρίου, δωμάτιο ψυγείου γάλακτος και βοηθητικούς χώρους. Όσον αφορά στη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, θα εγκατασταθεί φωτοβολταϊκό σύστημα δυναμικότητας 5kW επί των υπόστεγων της μονάδας.

Στο υπόστεγο ενσταυλισμού αγελάδων, πέραν της διαμονής θα λαμβάνει χώρα και η σίτιση των ζώων. Στο αρμεκτήριο θα διενεργείται το άρμεγμα των ζώων με τη χρήση σύγχρονων τεχνικών. Η δόμηση θα γίνει με χαλύβδινο φέροντα οργανισμό. Θα πρόκειται περί εξ ολοκλήρου μεταλλική

κατασκευή. Η οροφή και η τοιχοποιία του θα καλύπτεται από θερμομονωτικά πάνελ (πάνελ πολυουρεθάνης).

Τα μέρος του τεμάχιο γης (εκμισθωμένη κρατική γη) όπου θα ανεγερθεί το προτεινόμενο βουστάσιο (Φύλλο/Σχέδιο 40/26, τεμ. γης με Αρ. 207 (μέρος), Γεωγραφικές Συντεταγμένες Lat.: 34.96866051 Long.: 33.45899724) (επισυνάπτεται αντίγραφο Επίσημου Κτηματικού Σχεδίου στο Παράρτημα) βρίσκεται εντός Κτηνοτροφικής Ζώνης Δ2 στην Τοποθεσία "Τρουλλόροτσος" στον Ψευδά. Το βουστάσιο θα κατασκευαστεί σε μέρος του εκμισθωμένου κρατικού τεμαχίου αυτού. Η χρήση γης στην ευρύτερη περιοχή ανέγερσης του έργου είναι κτηνοτροφική με διάσπαρτες κτηνοτροφικές μονάδες. Λόγω του ανάγλυφου του εδάφους υπάρχουν και αρκετά χέρσα τεμάχια. Το τεμάχιο γης της προτεινόμενης ανάπτυξης γεινιάζει με την Κτηνοτροφική Περιοχή Λυμπίων Β'. Σε ακτίνα 1000 μέτρων από το μέρος του τεμαχίου της προτεινόμενης ανάπτυξης λειτουργούν εννέα κτηνοτροφικές μονάδες, ενώ άλλες δύο βρίσκονται υπό ανέγερση. Λόγω άγονου εδάφους της ευρύτερης περιοχής δεν υπάρχουν καλλιέργειες και η φυσική βλάστηση είναι πολύ περιορισμένη (αποκλειστικά χαμηλοί θάμνοι).

Η πλησιέστερη μεμονωμένη κατοικία βρίσκεται σε απόσταση 50 μέτρων στα νοτιοανατολικά, αλλά βρίσκεται εντός Κτηνοτροφικής Ζώνης Δ2. Σύμφωνα με το Έντυπο Πληροφοριών, αυτή έχει ανεγερθεί χωρίς Άδεια Οικοδομής. Οι αμέσως επόμενες πλησιέστερες κατοικίες βρίσκονται σε απόσταση 190 και 198 μέτρων, περίπου στα νοτιοανατολικά, εντός Ζώνης Προστασίας Ζ1. Η πλησιέστερη οικιστική Ζώνη Η3 (εμπίπτει στα διοικητικά όρια της Κοινότητας Ψευδάς) απέχει 1385 μέτρα περίπου στα νοτιοανατολικά. Σε απόσταση 1100 περίπου μέτρων στα βορειοδυτικά βρίσκονται τα όρια της πλησιέστερης περιοχής του Δικτύου Natura 2000 (Τόπος Κοινοτικής Σημασίας – Περιοχή Λυμπίων - Αγίας Άννας (CY6000003). Εφάπτεται υδατορέματος μικρής σχετικά λεκάνης απορροής, το οποίο βρίσκεται στο βόρειο μέρος του τεμαχίου όπου χωροθετείται η ανάπτυξη. Επίσης, εφάπτεται υδατορέματος νοτιοδυτικά του μέρους του τεμαχίου γης όπου χωροθετείται η ανάπτυξη. Το μέρος του τεμαχίου δεν εμπίπτει σε Ζώνη Ευπρόσβλητη στη Νιτρορύπανση.

Η πρόσβαση στο έργο γίνεται από εγγεγραμμένο, χωμάτινο δρόμο.

Το νερό το οποίο θα χρησιμοποιείται για τις ανάγκες του έργου, κατά την κατασκευή και λειτουργία του, θα προέρχεται από την υδρευτικό δίκτυο του Κοινοτικού Συμβουλίου Ψευδά. Οι απαιτούμενες ανάγκες σε νερό αναμένεται να είναι 1-2 κ.μ/ημέρα κατά το στάδιο κατασκευής του έργου και 30κ.μ/ημέρα κατά το στάδιο λειτουργίας (ύδρευση ζώων, ανάγκες προσωπικού, έκπλυση χώρων και εξοπλισμού αρμεκτηρίου (ψυγείου γάλακτος και μηχανής αρμέγματος).

Οι εκτιμώμενες ετήσιες ενεργειακές ανάγκες της μονάδας ανέρχονται περίπου στις 42.000kWh ηλεκτρικής ενέργειας. Θα καταναλώνονται, επίσης, 800 λίτρα/μήνα ακάθαρτου πετρελαίου για τις ανάγκες της μονάδας, για τη διακίνηση οχημάτων που μεταφέρουν πρώτες ύλες και για τη διακίνηση οχημάτων του προσωπικού από και προς την εργασία. Τέλος, θα καταναλώνονται 300 κιλά υγραερίου ανά έτος, για τις ανάγκες των χώρων εστίασεως του προσωπικού.

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το έργο

3.1. Αναμένεται επηρεασμός της ατμόσφαιρας, τόσο άμεσος όσο και έμμεσος. Αναμένεται ατμοσφαιρική ρύπανση από τη διαβίωση των ζώων από τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα που έγκειται σε τρεις συνιστώσες: την παραγωγή από τις εντερικές διεργασίες, τη διατροφή και την κοπριά των ζώων και τη διακίνηση οχημάτων. Επίσης οι έμμεσες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα από την παραγωγή σιτηρών ως ζωοτροφών (χρήση γεωργικών μηχανημάτων). Επίσης, θα προκύπτουν εκπομπές μεθανίου από τη διαβίωση των ζώων, που αποτελεί επίσης σημαντικό θερμοκηπιακό αέριο. Οι έμμεσες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα από τη λειτουργία του

ηλεκτροπαραγωγού σταθμού που τροφοδοτεί τη μονάδα με ηλεκτρικό ρεύμα θα αντισταθμιστούν σε μεγάλο βαθμό με τη λειτουργία φωτοβολταϊκού συστήματος.

3.2 Η κατανάλωση φυσικού πόρου (νερού) κατά τη λειτουργία θα είναι μεγάλη και η περιοχή του προτεινόμενου έργου εμπίπτει στο υπόγειο Υδατικό Σώμα Τροόδους CY-19, όπου ήδη γίνεται υπεράντληση. Παρόλο που η ποσοτική κατάσταση του υδάτινου σώματος Τροόδους θεωρείται 'καλή', τα αποθέματα έχουν αρχίσει να μειώνονται σταδιακά.

3.3 Θα γίνει σημαντική αλλαγή του ανάγλυφου του εδάφους, αλλαγή η οποία είναι μη αναστρέψιμη.

Περιγραφή των πιθανών σημαντικών επιπτώσεων που το έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον

Κατά την κατασκευή:

4.1 Θα προκύψουν μεγάλες ποσότητες μη-επικίνδυνων απόβλητων (μπάζα/χώματα), ολόκληρη η ποσότητα των οποίων θα χρησιμοποιηθούν για τις αναγκαίες επιχωματώσεις και την εξομάλυνση του εδάφους.

4.2 Θα προκύψουν επικίνδυνα απόβλητα (δοχεία αποθήκευσης χημικών, μηχανέλαιων, καυσίμων, κλπ), υγρών αποβλήτων (μεταχειρισμένα μηχανέλαια).

4.3 Θα εκπέμπονται αέριοι ρύποι από τη λειτουργία των πετρελαιοκινητήρων των μηχανημάτων κατασκευής (CO, NO_x, SO_x). Οι περιορισμένες απαιτήσεις σε εξοπλισμό και μηχανήματα κατασκευής θα έχουν ως αποτέλεσμα οι αναμενόμενες αέριες εκπομπές να είναι μικρές.

4.4 Αναμένεται η δημιουργία σκόνης. Οι κύριες πηγές σκόνης θα είναι από τις εκσκαφές, τη μεταφορά και προσωρινή εναπόθεση υλικών, την κίνηση οχημάτων και εξοπλισμού. Η περιοχή αναμένεται να επηρεαστεί από τη δημιουργία σκόνης εντούτοις, μπορεί να θεωρηθεί, ότι οι επιπτώσεις θα είναι ασήμαντες.

4.5 Η χλωρίδα και η πανίδα μπορεί να επηρεαστεί ποσοτικά από τις αλλαγές στο εύρος κάθε χερσαίου ενδιαιτήματος. Στο τεμάχιο γης όπου θα κατασκευαστεί το προτεινόμενο έργο δεν διαπιστώθηκε η ύπαρξη σημαντικών ειδών πανίδας. Με την κατασκευή του έργου δεν αναμένεται η παρεμπόδιση μετακίνησης της πανίδας και της ορνιθοπανίδας της περιοχής εξαιτίας της ύπαρξης του έργου ούτε η εισαγωγή νέων ειδών ή η παρεμπόδιση της αποδημίας. Στο τεμάχιο γης της προτεινόμενης ανάπτυξης δεν εντοπίστηκαν σημαντικά είδη χλωρίδας. Τα όρια της πλησιέστερης περιοχής Natura (Τόπος Κοινοτικής Σημασίας – Περιοχή Λυμπιών - Αγίας Άννας) βρίσκονται σε απόσταση 1100 μέτρων από τεμάχιο γης της προτεινόμενης ανάπτυξης και δεν αναμένεται να επηρεαστεί από τα κατασκευαστικά έργα.

4.6 Η ηχορύπανση στην περιοχή του έργου αναμένεται να αυξηθεί σε κοντινές περιοχές. Αναμένεται ότι η περιοχή που θα συνορεύει με τους διαδρόμους που θα χρησιμοποιηθούν από τα βαρέα οχήματα κατασκευής θα επηρεαστεί από την ηχορύπανση που θα δημιουργείται από τη διακίνηση αυτών, κατά τη φάση κατασκευής του έργου. Ένεκα του γεγονότος ότι υπάρχει μεγάλη απόσταση από τους γειτονικούς οικισμούς, οι επιπτώσεις στους ευαίσθητους αποδέκτες θα είναι ασήμαντες. Αναμένεται ότι θα επηρεαστεί η πανίδα της άμεσης περιοχής. Τα υψηλά επίπεδα θορύβου θα είναι βραχυχρόνια και θα περιοριστούν κυρίως κατά τις μέρες που θα γίνουν εκσκαφές.

4.7 Οι αναμενόμενες ποσότητες υγρών αποβλήτων από τις εγκαταστάσεις υγιεινής του προσωπικού κατά την κατασκευή του έργου εκτιμώνται στα 300 λίτρα/ημέρα. Τα στερεά απορρίμματα (μπάζα) υπολογίζονται σε 30κ.μ. και θα χρησιμοποιηθούν για την εξομάλυνση του εδάφους των κτηνοτροφικών οικοπέδων. Τα οικιακά στερεά απορρίμματα από το προσωπικό εργοταξίου υπολογίζονται στα 30 κιλά ανά ημέρα.

Κατά τη λειτουργία:

4.8 Αναμένεται επηρεασμός της ατμόσφαιρας τόσο άμεσος όσο και έμμεσος. Αναμένεται ατμοσφαιρική ρύπανση από τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα που έγκειται σε τρεις συνιστώσες: την παραγωγή από τις εντερικές διεργασίες, τη διατροφή και την κοπριά των ζώων και τη διακίνηση οχημάτων. Επίσης οι έμμεσες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα από την παραγωγή σιτηρών ως ζωοτροφών (χρήση γεωργικών μηχανημάτων). Επίσης, θα προκύπτουν εκπομπές μεθανίου από τη διαβίωση των ζώων, που αποτελεί επίσης σημαντικό θερμοκηπιακό αέριο. Οι έμμεσες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα από τη λειτουργία του ηλεκτροπαραγωγού σταθμού που τροφοδοτεί τη μονάδα με ηλεκτρικό ρεύμα θα αντισταθμιστούν με τη λειτουργία φωτοβολταϊκού συστήματος.

4.9 Οι ποσότητες στερεών αποβλήτων (κοπριάς) αναμένεται να είναι 5610κμ/έτος. Οι αναμενόμενες ποσότητες υγρών αποβλήτων από τις εγκαταστάσεις υγιεινής του προσωπικού εκτιμώνται στα 0,8 m³/ημέρα. Επίσης, θα προκύπτουν υγρά απόβλητα από τη λειτουργία του αρμεκτηρίου (υγρά εκπλύσεως του πατώματος, του ψυγείου και της μηχανής αρμέγματος), συνολικής ποσότητας 0,5κ.μ./ημέρα. Τέλος, θα προκύπτουν νεκρά ζώα και κλινικά απόβλητα. Κατά τη φάση λειτουργίας της μονάδας δεν αναμένονται σημαντικές επιπτώσεις στο έδαφος και τα υπόγεια νερά, με την προϋπόθεση της υιοθέτησης ορθών πρακτικών διαχείρισης των αποβλήτων που θα προκύπτουν.

4.10 Λόγω της φύσης του έργου δεν αναμένονται υψηλά επίπεδα θορύβου. Επίσης, οι κινήσεις των οχημάτων για τη διακίνηση των πρώτων υλών (ζωοτροφές) προς το υπό μελέτη έργο και η διακίνηση των οχημάτων για τη μεταφορά κοπριάς δεν αναμένεται να αυξήσουν σημαντικά τα προβλεπόμενα επίπεδα θορύβου στην περιοχή μελέτης.

4.11 Δεν αναμένονται επιπτώσεις στην πανίδα, που εντοπίζεται στην ευρύτερη περιοχή μελέτης και τις βιολογικές δραστηριότητές τους. Συγκεκριμένα, με τη λειτουργία του έργου δεν αναμένεται να μεταβληθεί η ποικιλία ή ο αριθμός ειδών χερσαίας πανίδας. Δεν αναμένεται επίσης η μεταβολή της ποικιλίας ή του αριθμού των ειδών χερσαίας πανίδας και ορνιθοπανίδας, ούτε η μετακίνηση ζώων, ή η εισαγωγή νέων ειδών σε κάποια περιοχή ή παρεμπόδιση της αποδημίας.

4.12 Δεν αναμένονται οποιεσδήποτε επιπτώσεις στη χλωρίδα από τη λειτουργία του έργου λόγω του ότι η μονάδα αθ είναι κλειστού τύπου και ως εκ τούτου δεν θα γίνεται βόσκηση στα γύρω τεμάχια γης.

5. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον

5.1. Αποθήκευση των πρώτων υλών και των καυσίμων σε καθορισμένους και κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους μέσα στη μονάδα σε ασφαλή σημεία κατά τη λειτουργία της μονάδας.

5.2. Παρακολούθηση και συντήρηση των μηχανημάτων και οχημάτων σε εγκεκριμένα συνεργεία και όχι εντός του εργοταξίου, κατά την κατασκευή.

5.3. Εφαρμογή σχεδίου έκτακτης ανάγκης για την περίπτωση πυρκαγιάς.

5.4. Το έδαφος θα διαβρέχεται ώστε να μη δημιουργείται σκόνη κατά την κατασκευή.

5.5. Τα δρομολόγια των οχημάτων θα οργανώνονται ώστε να υπάρχει λιγότερο δυνατή ρύπανση κατά την κατασκευή.

5.6. Η κοπριά θα αποθηκεύεται σε πλατφόρμα προσωρινής αποθήκευσης κατάλληλα διαμορφωμένη ώστε να συγκεντρώνονται τυχόν απορροές, κατά τη λειτουργία.

6. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Δεν εφαρμόζεται λόγω του ότι το κτηνοτροφικό οικόπεδο θα βρίσκεται εκτός των ορίων της περιοχής του Δικτύου Natura 2000 (Τόπος Κοινοτικής Σημασίας “Περιοχή Λυμπιών - Αγίας Άννας”), σε απόσταση 1100 μέτρων και δεν αναμένεται να επηρεάσει την προστατευόμενη αυτή περιοχή.

7. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, έλαβε υπόψη τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 του Νόμου και αφού έλαβε υπόψη τα κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος του Νόμου δε φέρει ένσταση στην κατασκευή του έργου υπό τους όρους / προϋποθέσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα που επισυνάπτεται.

Κωνσταντίνος Σιούφτας
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή

Αρ. Φακ. 02.10.011.003.001
12 Μαρτίου, 2019

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΓΟ « Κατασκευή και λειτουργία βουστασίου δυναμικότητας 170 γαλακτοφόρων αγελάδων ιδιοκτησίας της Εταιρείας «A & A CHILIMINDRIS DAIRY FARM LTD»

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο σχεδιασμού

1.1 Να αφεθεί λωρίδα/ζώνη προστασίας 3 μέτρων εκεί όπου το κτηνοτροφικό οικόπεδο εφάπτεται με υδατορέματα (βόρεια και νοτιοδυτικά) εντός της οποίας δεν θα ανεγερθούν οποιαδήποτε υποστατικά και ούτε θα διακινούνται ζώα για προστασία του εφαπτόμενου υδατορέματος από τυχόν ρύπανση. Η ζώνη αυτή θα λειτουργεί και ως ζώνη προστασίας σε περίπτωση πλημμύρας. Σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να τροποποιηθεί η φυσική κατάσταση του υδατορέματος περιλαμβανομένης και της φυσικής βλάστησης. Η κοίτη του υδατορέματος να παραμείνει ελεύθερη για να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη ροή των ομβρίων υδάτων κατά μήκος του. **Ο παρόν όρος αποτελεί ουσιώδη όρο.**

1.2 Η πλατφόρμα προσωρινής αποθήκευσης κοπριάς όπως και η στεγανή δεξαμενή συλλογής απορροών της να χωροθετηθεί σε απόσταση τουλάχιστον 50 μέτρων από την κοίτη των παρακείμενων υδατορεμάτων. Σε περίπτωση που αυτό είναι ανέφικτο αυτή να κατασκευαστεί σε άλλο τεμάχιο γης. **Ο παρόν όρος αποτελεί ουσιώδη όρο.**

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο κατασκευής του έργου:

- 2.1. Απαγορεύεται η απόρριψη, εναπόθεση ή διάθεση οποιασδήποτε ουσίας, η οποία ρυπαίνει ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος σύμφωνα με τους περί Ελέγχου Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 μέχρι 2013, εκτός εάν η απόρριψη γίνεται σύμφωνα με Άδεια Απόρριψης Αποβλήτων που παραχωρείται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος. **Ο παρόν όρος αποτελεί ουσιώδη όρο.**
- 2.2. Τα μεταχειρισμένα μηχανέλαια, λιπαντικά, ρυπασμένα προσροφητικά υλικά που θα προκύπτουν από τις εργασίες συντήρησης των μηχανημάτων ή από τυχόν διαρροές να συλλέγονται σε κατάλληλα δοχεία τα οποία να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές και να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους συλλέκτες μεταχειρισμένων μηχανελαίων για μετέπειτα διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2016. **Ο παρόν όρος αποτελεί ουσιώδη όρο.**
- 2.3. Σε περίπτωση που θα προκύψουν άχρηστα, αδρανή υλικά αυτά να συλλεχθούν και να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής, μεταφοράς και επεξεργασίας, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2016.
- 2.4. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την καταστολή της σκόνης.
- 2.5. Υγρά τα οποία είναι αποθηκευμένα στο εργοτάξιο (π.χ. μη χρησιμοποιημένα μηχανέλαια, καύσιμα κλπ) και που θα μπορούσαν να διαρρεύσουν στο περιβάλλον, να φυλάσσονται σε κατάλληλα δοχεία και σε στεγασμένο χώρο με βάση από μπετόν και με περιτοίχισμα.
- 2.6. Η κατασκευή της κτηνοτροφικής μονάδας θα πρέπει να επιτρέπει την ορθή εφαρμογή των προνοιών του περί της Υγείας των Ζώων Νόμου 2001-2009, του περί Προστασίας και ευημερίας των Ζώων Νόμου 1994-2002, καθώς και των σχετικών Διαταγμάτων τους.

- 2.7. Να γίνεται χρήση διαπερατών υλικών και επιφανειών για αποφυγή σφράγισης του εδάφους και διατήρηση της συνδετικότητας μεταξύ επιφάνειας της γης και εδάφους π.χ. η χρήση απόπλινθων τσιμεντένιων επιστρώσεων σε συνδυασμό με τάφρους απορροής. Επιπλέον να γίνεται χρήση πορωδών υλικών και επιφανειών για επιβράδυνση της απορροής για αποφυγή πλημμυρών.
- 2.8. Το σύνολο των κατασκευών να συνάδει αισθητικά με τον χαρακτήρα της περιοχής και να γίνει με τρόπο που να μην επηρεάζει αρνητικά το τοπικό περιβάλλον. Τα στέγαστρα της εγκατάστασης να έχουν χρώμα πράσινο ή μπλε, ώστε να συνάδουν με το φυσικό περιβάλλον της περιοχής.
- 2.9. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ελαχιστοποίηση του θορύβου που εκπέμπεται και για τη μείωση της έκθεσης του προσωπικού στον θόρυβο.
- 2.10. Να μην γίνει οποιαδήποτε επέμβαση στην κοίτη του παρακείμενων υδατορεμάτων εντός της ζώνης προστασίας πλάτους 3 μέτρων, όπως αναφέρεται στον όρο 1.1. **Ο παρόν όρος αποτελεί ουσιώδη όρο**

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου:

3.1. Η κοπριά μπορεί είτε να διατίθεται ως εδαφοβελτιωτικό, είτε να διατίθεται σε αδειοδοτημένους σταθμούς επεξεργασίας αποβλήτων ή να διατίθεται για κομποστοποίηση ή συγκομποστοποίηση ή να διατίθεται με συνδυασμό των τριών πιο πάνω επιλογών (**ο παρόν όρος αποτελεί ουσιώδη όρο**):

(i) Διάθεση της κοπριάς ως εδαφοβελτιωτικό

Αφού γίνει η συλλογή της κοπριάς, θα πρέπει να τοποθετείται σε σωρούς, σε κατάλληλο χώρο αποθήκευσης (πλατφόρμα από οπλισμένο σκυρόδεμα) που να καλύπτει τις ανάγκες αποθήκευσης ποσότητας κοπριάς που προκύπτει σε διάστημα έξι μηνών. Στο χώρο αυτό θα πρέπει να υπάρχει προστατευτικός τοίχος στις δύο ή τρεις πλευρές με ύψος 1,50 μέτρων. Η πλατφόρμα θα πρέπει να είναι στεγανή ώστε να αποτρέπεται η διαρροή ρύπων μέσω έκπλυσης από τα όμβρια ύδατα προς τα υπόγεια ή/και επιφανειακά νερά και το έδαφος. Τυχόν απορροές/εκπλύσεις υγρών αποβλήτων θα πρέπει να οδηγούνται σε στεγανή δεξαμενή για εξάτμισή τους. Η δεξαμενή αυτή θα πρέπει να διαστασιολογηθεί κατάλληλα ώστε να έχει τέτοια χωρητικότητα ώστε να μπορεί να δέχεται όλες τις ποσότητες απορροών χωρίς να υπερχειλίζει λαμβάνοντας υπόψη τη μέση ετήσια βροχόπτωση και εξάτμιση της περιοχής. Οι σωροί της κοπριάς θα πρέπει να σκεπάζονται κατά την περίοδο βροχοπτώσεων (Οκτωβρίου-Απριλίου).

Η αποθήκευση θα πρέπει να γίνεται για περίοδο τριών μηνών, ώστε η κοπριά να χωνεύεται (κομποστοποιείται) και στη συνέχεια να μπορεί να χρησιμοποιείται ως εδαφοβελτιωτικό, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής. Η μεταφορά της κοπριάς θα πρέπει να γίνεται με κατάλληλο φορηγό όχημα, ώστε να αποφεύγεται διαφυγή στο περιβάλλον οποιασδήποτε ποσότητας.

(ii) Διάθεση της κοπριάς για κομποστοποίηση ή συγκομποστοποίηση

Η κοπριά μπορεί, επίσης, να χρησιμοποιείται ή διατίθεται για κομποστοποίηση ή συγκομποστοποίηση. Σε περίπτωση χρήσης της κοπριάς για κομποστοποίηση ή συγκομποστοποίηση απαιτείται η εξασφάλιση σχετικής Άδειας σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2016. Σε αυτή την περίπτωση η πλατφόρμα προσωρινής αποθήκευσης που θα πρέπει να είναι κατασκευασμένη από μπετόν θα πρέπει να καλύπτει τις ανάγκες αποθήκευσης ποσότητας κοπριάς που παράγεται σε διάστημα 15 ημερών. Στο χώρο αυτό θα πρέπει να υπάρχει

προστατευτικός τοίχος στις δύο ή τρεις πλευρές με ύψος 1.50 μέτρων. Τυχόν απορροές/εκπλύσεις υγρών αποβλήτων θα πρέπει να οδηγούνται σε στεγανοποιημένη δεξαμενή για εξάτμισή τους.

(iii) Διάθεση της κοπριάς σε αδειοδοτημένους σταθμούς επεξεργασίας αποβλήτων

Τέλος, η κοπριά μπορεί να διατίθεται σε αδειοδοτημένο σταθμό επεξεργασίας αποβλήτων, μετά από γραπτή συμφωνία που θα συναφθεί με τον διαχειριστή του σταθμού και η οποία θα πρέπει να κοινοποιηθεί στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος. Σε αυτή την περίπτωση, η πλατφόρμα προσωρινής αποθήκευσης, η οποία θα πρέπει να είναι κατασκευασμένη από μπετόν, θα πρέπει να καλύπτει τις ανάγκες αποθήκευσης ποσότητας κοπριάς που προκύπτει σε διάστημα 15 ημερών. Στο χώρο αυτό θα πρέπει να υπάρχει προστατευτικός τοίχος στις δύο ή τρεις πλευρές με ύψος 1,50 μέτρων. Τυχόν απορροές/εκπλύσεις υγρών αποβλήτων θα πρέπει να οδηγούνται σε στεγανοποιημένη δεξαμενή για εξάτμισή τους.

3.2. Τα ξεπλύματα από το πάτωμα του αρμεκτηρίου, τα ξεπλύματα από τη μηχανή αρμέγματος και τα ξεπλύματα από το ψυγείο γάλακτος θα πρέπει, αφού πρώτα αναμειχθούν, να διοχετεύονται σε στεγανοποιημένη δεξαμενή αποξήρανσης για εξάτμιση ή να χρησιμοποιούνται για μερική άρδευση ή λίπανση δέντρων που βρίσκονται στο ποιμνιοστάσιο. Στην περίπτωση που τα ξεπλύματα από τους χώρους/ πάτωμα του αρμεκτηρίου διαχωρίζονται από τα ξεπλύματα από τη μηχανή αρμέγματος και τα ξεπλύματα από το ψυγείο γάλακτος, τότε τα πρώτα θα πρέπει να διατίθενται για μερική άρδευση/λίπανση, ενώ τα δεύτερα μπορούν, αφού αναμειχθούν, να διατίθενται σε απορροφητικό λάκκο εφόσον η συνολική ποσότητά τους δεν υπερβαίνει τα δύο κυβικά μέτρα την ημέρα και η συγκέντρωσή τους σε βιοχημικά απαιτούμενο οξυγόνο BOD₅ δεν ξεπερνά τα 300mg/L καθώς και η συγκέντρωσή τους σε χημικά απαιτούμενο οξυγόνο COD δεν ξεπερνά τα 600mg/L.

3.2. Τα μεταχειρισμένα μηχανέλαια, λιπαντικά, ρυπασμένα προσροφητικά υλικά που θα προκύπτουν από τις εργασίες συντήρησης των μηχανημάτων ή από τυχόν διαρροές να συλλέγονται σε κατάλληλα δοχεία τα οποία να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές και να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους συλλέκτες μεταχειρισμένων μηχανελαίων για μετέπειτα διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2016. **Ο παρόν όρος αποτελεί ουσιώδη όρο.**

3.3. Ουδεμία ποσότητα απορροών που θα προκαλούνται από βροχοπτώσεις και που περιέχουν κοπριές ή άλλα απόβλητα να διαφεύγουν από τον χώρο των κτηριακών εγκαταστάσεων της κτηνοτροφικής μονάδας. Τυχόν απορροές που δημιουργούνται σε μη στεγασμένες επιφάνειες θα πρέπει να συλλέγονται και μεταφέρονται σε στεγανή δεξαμενή για εξάτμιση και για άρδευση των δέντρων τα οποία θα φυτευτούν περιμετρικά.

3.5. Τα νεκρά ζώα να τοποθετούνται σε στεγανό, σκεπασμένο χώρο εντός της κτηνοτροφικής μονάδας, έτσι ώστε να μη δημιουργούν προϋποθέσεις ρύπανσης των νερών και του εδάφους και να διατίθενται σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης ζωικών αποβλήτων.

3.5. Τα στερεά, κλινικά απόβλητα (π.χ. χρησιμοποιημένες σύριγγες, χρησιμοποιημένα μπουκάλια φαρμάκων, γάζες κ.λπ.) θα πρέπει να διατίθενται σε αδειοδοτημένες συλλέκτες κλινικών αποβλήτων για διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης κλινικών αποβλήτων.

3.6. Να γίνει δένδροφύτευση περιμετρικά του χώρου των εγκαταστάσεων, σε όλο το μήκος του περιφραγμένου χώρου, με διπλή συστάδα τοπικών δένδρων ή/και θάμνων, κατά προτίμηση ξηρανθεκτικών. Η επιλογή των φυτών να γίνεται με την καθοδήγηση του Τμήματος Δασών και να ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα για εγκατάσταση των φυτών. **Ο παρόν όρος αποτελεί ουσιώδη όρο.**

3.7. Τα λύματα από το προσωπικό θα πρέπει να συλλέγονται και να διοχετεύονται σε σηπτική δεξαμενή και απορροφητικό λάκκο.

3.8. Όλες οι ποσότητες στερεών, καθώς και των επικίνδυνων αποβλήτων, να τυγχάνουν διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2016.

3.9 Απαγορεύεται η απόρριψη, εναπόθεση ή διάθεση οποιασδήποτε ουσίας, η οποία ρυπαίνει ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος σύμφωνα με τους περί Ελέγχου Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 μέχρι 2013, εκτός εάν η απόρριψη γίνεται σύμφωνα με Άδεια Απόρριψης Αποβλήτων που παραχωρείται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος. **Ο παρόν όρος αποτελεί ουσιώδη όρο.**

3.10 Να μην γίνει οποιαδήποτε επέμβαση στην κοίτη του παρακείμενων υδατορεμάτων εντός της ζώνης προστασίας πλάτους 3 μέτρων, όπως αναφέρεται στον όρο 1.1. **Ο παρόν όρος αποτελεί ουσιώδη όρο.**

3.11 Σε περίπτωση που θα εγκατασταθεί ηλεκτρογεννήτρια στις εγκαταστάσεις, απαγορεύεται η διαρροή πετρελαιοειδών επί του εδάφους. Η δεξαμενή πετρελαίου της ηλεκτρογεννήτριας θα πρέπει να βρίσκεται εντός δοχείου ή εντός ανοικτής στεγανής δεξαμενής, η οποία θα πρέπει να έχει χωρητικότητα 110% σε σχέση με τη χωρητικότητα της άλλης δεξαμενής.

3.12. Η μεταφορά των αποβλήτων (κομποστοποιημένης ή μη κοπριάς) να γίνεται με κλειστά φορτηγά οχήματα.

3.13. Έξι μήνες πριν από τη λειτουργία της μονάδας, ο κύριος του έργου της θα πρέπει να υποβάλει αίτηση στο Τμήμα Περιβάλλοντος για χορήγηση Άδειας Απόρριψης Αποβλήτων.

3.14. Η κατασκευή και η λειτουργία των κτηριακών εγκαταστάσεων να συνάδει με τις Απαιτήσεις Ελάχιστης Ενεργειακής Απόδοσης Κτηρίου, όπως αυτές καθορίζονται σε Διάταγμα που εκδίδει ο Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού με βάση το άρθρο 15 των περί Ρύθμισης της Ενεργειακής Απόδοσης των Κτηρίων Νόμων του 2006 έως 2012.

3.15. Όσον αφορά στα προϊόντα που σχετίζονται με την ενέργεια (λαμπτήρες, θερμαντήρες χώρου, θερμαντήρες νερού και άλλος ηλεκτρικός και ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός) που θα τεθούν σε λειτουργία, συστήνεται όπως αυτά είναι υψηλής ενεργειακής τάξης, ενώ θα πρέπει να συνάδουν με τις απαιτήσεις του περί Καθορισμού των Απαιτήσεων Οικολογικού Σχεδιασμού των Συνδεδόμενων με την Ενέργεια Προϊόντων Νόμου του 2011 και των σχετικών μέτρων εφαρμογής.

3.16. Η λειτουργία της κτηνοτροφικής μονάδας θα πρέπει να επιτρέπει την ορθή εφαρμογή των προνοιών του περί της Υγείας των Ζώων Νόμου 2001-2009, του περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμου 1994-2002, καθώς και των σχετικών Διαταγμάτων τους. Πέραν των Νομοθεσιών αυτών θα πρέπει κατά τη λειτουργία της κτηνοτροφικής μονάδας να πληρούνται και να εφαρμόζονται οι πρόνοιες των Ευρωπαϊκών Κανονισμών που αφορούν την Υγιεινή Παραγωγή Τροφίμων.

3.17. Απαγορεύεται η διάθεση ακατάλληλου γάλακτος σε επιφανειακά νερά ή το έδαφος ή το υπέδαφος.

3.18. Αναφορικά με τα συστήματα ψύξης και κλιματισμού που θα βρίσκονται στην εγκατάσταση, ο ιδιοκτήτης υποχρεούται να τηρεί τις πρόνοιες του περί ορισμένων φθοριούχων αερίων Νόμου, 23(Ι)/2010, (ανάκτηση, πρόληψη διαρροών, περιβαλλοντική καταστροφή αερίων) καθώς και των Κ.Δ.Π. Κανονισμών 133/2010 που προκύπτουν από αυτόν (πιστοποίηση προσωπικού που ασκεί εργασίες σε ψυκτικό εξοπλισμό).

3.19. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην επιλογή του ψυκτικού μέσου/συστήματος, αφού τίθενται αυστηρά χρονοδιαγράμματα απαγορεύσεων χρήσης για πλειάδα ψυκτικών μέσων/εξοπλισμού (Κανονισμός 517/2014/ΕΚ, Παράρτημα ΙΙΙ).

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
12 Μαρτίου, 2019